



Foto: Anni Ulm



Foto: Liina Kivisaar



Foto: Liina Kivisaar



Foto: Ann Leon



Foto: Anni Ulm

Malevanoored toimetaskid Lüganuse vallas

Julikuuga sai lõpu neli nädalat väldanud Lüganuse valla õpilasmalev, mis pakus koolinoortele vanuses 13-17 võimalust suvevaheajal arendavalt oma aega veeta. Malevas osalemisega antakse noorele võimalus saada esmane töökogemus toetatud ja turvalises keskkonnas. Usinad töötajad said Lüganuse valla eri paigus kätt harjutada haljastus-, koristus- ja värvimistöodel.

Õpilasmalev kestis 6. juulist kuni 31. juulini, kus kandideerijal oli võimalus saada osa Sonda, Püssi, Lüganuse, Maidla või Kiviõli rühmas töötamisest. Viimase puhul oli avatud kaks gruppi. Töömalevast sai osa 70 noort, kellega sõlmiti töölepingud tunnitasuga 3,48 eurot. Toimus kaks vahetust, üks vahetus kestis kümme tööpäeva, tööajaga neli tundi päevas, millele järgnes lõunasöök ning ühistegevused. Enne tööle asumist läbisid kõik malevlased tööohutus ja töökorralduse

reeglite koolituse.

Töötamine toimus rühmades ning noored said seeläbi kogemuse meeskonnatöös. Tööülesanneteks olid kitumine, riisumine, pühkimine, kivide korjamine, lihvimine, värvimine, prügi koristamine, puude ladumine jm kerged tööd. Nii sai korrastatud eri piirkondades rahvamajade, noortekeskuste, skate-parkide ja koolide ümbrused, kõnni- ja kergliiklusteed ja teadete tahvlid. Vihmase ilma korral tehti hoonetes sisetöid, nt akende pesu. Uuenduskuuri värvimise näol läbisid ka vala mänguväljakud, Lüganuse kiriku sild, Kiviõli linna, küieplatsi ja Purtse männiku pingid ning Sonda laululava.

Ühtlasi toimus läbi õpilasmaleva ka noorte sotsiaalsete oskuste arendamine, kus peale tööd toimusid rühmajuhtide eestvedamisel ühistegevused. Üheskoos vaadati filme, mängiti meeskonna- ja seltskonnamänge, peeti fotojahti, esitati

teistele rühmadele väljakutseid ja võisteldi veebirakenduse Kahooti kaudu viktoriinides. Igapäevaselt valmistati plakateid ja täideti malevapäevikuid, kus kajastati päeva kokkuvõtteid, saadud kogemusi ja oskusi. Koostöös töötukassaga toimus iga piirkonna rühmale e-keskkonnas töötuba teemal tööseadusandlus, millele järgnes kuldvillak. Vahetuse lõpus toimus auhindade üleandmine, tänamine, ühine koosviibimine grillimise, väljasõidu vm tegevusena.

Õpilasmaleva eesmärgiks on anda noortele praktilisi oskusi ja kogemusi läbi töötegemise ning töötasu teenimise, sealhulgas kujundada tööharjumust. Avatud noorsootöö arendamist toetasid Eesti Noorsootöö Keskus ning haridus- ja teadusministeerium.

Egle Kasela

Lüganuse valla õpilasmaleva tegevjuht



Foto: Liina Kivisaar

PILTUUDIS



Fotod: erakogu

Soonurme külapäev oli meeleolukas

1. augustil toimus külaseltsi korraldusel Soonurme külapäev. Külapäevast tuli osa saada üle saja suure ja väikese peolise. Katsime ühise peolaua ning külaseltsi poolt oli maiustamiseks suur maasikatort. Päeva alustas Emma Paula Krekker kaunita lauludega, hiljem lõi peomeeleolu Ervin Lillepea ja ansambel Kruusi. Lapsi sõidutas ja rõõmustas poni Emma. Pidu meeldis kõigile. Soovime, et külapäev jääks traditsiooniks. Külaselts tänab kõiki peost osavõtjaid ja toetajaid!

Soonurme Külaselts



TEATED

Sotsiaalkindlustusameti
töötaja vastuvõtu koht muutus

Alates augustikuust võtab Sotsiaalkindlustusameti kliendi-teeninduse spetsialist Marina Livak regulaarselt iga kuu kolmandal teisipäeval inimesi vastu Kiviõli Tervisekeskuse polikliinikus (Keskpuiestee 36) II korruse ruumis nr 214, mis jääb vasakut kätt. Vastuvõtu ajad kl 9.00 - 16.30 (lõuna 12.00-12.30). Pensioniameti infotelefon 16 106.

LVL

Eakate juubelitoetus ja
arvelduskonto numbrid

Lüganuse Vallavalitsus maksab juubilaridele vanuses 70, 75, 80, 85, 90, 95 ja iga järgneva sünnipäeva puhul toetust. Tähtpäevatoetus kantakse isiku või tema soovi korral tema lähedase pangakontole. Avaldust esitama ei pea, küll aga on ülekanne tegemiseks vajalik arvelduskonto number. Seega palve juubilarile – palun edastage sotsiaalosakonda oma arvelduskonto number tulles ise vallavalitsusest läbi või helistades sotsiaaltöötaja Anne Kalamäele telefonil 332 5843, 5566 0630. Soovi korral võite oma arvelduskonto numbri viia ka oma piirkonna päevakeskuse töötaja kätte. Info puudutab rohkem 70-aastaseid juubilare, sest kui te olete korra juba tähtpäevatoetust saanud, siis meil on teie andmed olemas. Palun ärge mingil juhul andke võõraste kätte oma pangakaarti PIN-koodidega, ID-kaarti koos PIN-koodidega ja internetipanga olemasolu korral sisselogimise andmeid.

LVL

Riik toetab omaavalitsuste
teede remonti 14 miljoni euroga

Kohalikel omaavalitsustel oli võimalik sel aastal juba teist korda taotleda kohalike teede juhtumipõhist toetust kahel otstarbel: teedele, mida läbib transiitliiklus ja ettevõtlusega seotud teede olukorra parandamiseks. Transiittee toetust on kavas eraldada ligikaudu 10,3 ning ettevõtlusega seotud teedele 3,8 miljonit eurot. Kohalike teede parandamine toob inimesteni vahetu elukvaliteedi tõusu ning tänane lisatoetus kohalikesse teedesse võimaldab ka eriolukorra tõttu räsitud majandust turgutada.

Lüganuse vald kasutas ootamatult tekkinud võimalust taotleda ministeeriumilt lisavahendeid teede remondiks.

Kooli tänav Püssi linnas on vallale kuuluv kohalik tee. Projekti mahtu on arvestatud Kooli tänava lõik alates Energeetika/Viru ristmikust (rekonstrueeritud 2018.a) kuni Raudtee tänavani (riigitee 13179). Kooli tänava kaudu liigub ettevõtlusega seotud transport ettevõtetesse, mis asuvad Maidla teel (rekonstrueeritud 2011.a).

Suurim ettevõtte on AS Repo Vabrikud, kus töötab üle 200 inimese. Kooli tänava uue ülekatte ehitamine elavdaks olemasolevat ettevõtlust ning soodustaks ka nende ettevõtete tegutsemist, kes praegu omavad kinnistuid, kuid kelle aktiivsus on madal.

Püssi teede olukord muutub ja paraneb märgatavalt. Paraneb ka ettevõtete olukord, nende klientide ja koostööpartnerite mugavus ligipääsuks firmale.

Ehitustööde teostamine on kavas veel käesoleval aastal. Projekti kogumaksumuseks on eelpakkumise järgi umbes 90 tuhat eurot, millest täiendav riigipoolne toetus on ligi 70 tuhat eurot.

LVL

Ranitsatoetus 1. klassi astujatele

Lüganuse vald maksab rahvastikuregistris olevatele lastele ja valla koolidesse õppima asuvatele 1.klassi õpilastele ranitsatoetust. Toetuse avalduse blanketi saab täita koolides või vallavalitsuses kohapeal. Avaldust saab saata ka digitaalselt allkirjastatult valitsus@lyganuse.ee, vorm on leitav Lüganuse valla veebilehelt www.lyganuse.ee. Väljapool Lüganuse valda õppima asuvatele lastele makstakse toetust mõjuval põhjusel (sh hariduslikud erivajadused või muud mõjuvad põhjused). Avaldusi ranitsatoetuse saamiseks on võimalik esitada kuni 31. oktoobrini. Toetuse suurus on 50 eurot.

Ketlin Möru
sotsiaalnõunik

Muinastulede öö rannakontsert jääb ära

Seoses Ida-Virumaal viiruse COVID-19 kiire levikuga, otsustas Lüganuse Vallavalitsus ära jätta 29. augustiks välja kuulutatud Tanel Padari Muinastulede öö rannakontserdi. Hoiame enda ja teiste tervist.

LVL

Hajaasustuse programmi 2020. aasta
taotlusvooru otsused on tehtud

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Programmist toetatavad tegevused on majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine, elamu heitvee nõuetekohast kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine, aastaringsest ligipääsetava juurdepääsutee rajamine ja leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine, tingimused, et majapidamine ei ole

liitunud elektrivõrguga.

2020. aasta hajaasustuse programm oli sel aastal avatud kuni 17. aprillini. Programmile esitati tähtajaks 12 taotlust ja kõik taotlused suunati edasi komisjonile hindamiseks. Hindamiskomisjon külastas kõiki 12 taotlejat, vaadati üle olemasolev olukord ning tehti pildid. Juuni lõpuks saime info riigi toetusvahendite jaotusest ja peale suvepuhkust said kõik otsused ka vallavalitsuses vastu võetud. Toetuse saajatega asume sõlmima lepinguid ning aega oma projekt ellu viia on 31. oktoobrini 2021. aastal.

Kokku investeeritakse hajaasustuse 2020. aasta programmi abiga meie vallas üle 60 tuhande euro. Riigipoolset toetust saame 20 tuhat eurot ning vald paneb enda poolt juurde samuti umbes 20 tuhat eurot. Taotleja enda kanda jääb umbes 33% kuludest. Selliselt kolme rahastusallika abiga saavad vajalikud tööd ikka kergemini tehtud. Rajatakse neli uut puurkaevu joogivee tagamiseks, paigaldatakse viis biopuhastit kanalisatsiooni toimimiseks ning soetatakse lisaseadmeid kahele olemasolevale vee- või kanalisatsioonisüsteemile.

Võrreldes 2019. aasta programmiga, mil taotlejaid oli koguni 33, jäi sel aastal huvi leigeks. Arvata- vasti jättis siin oma jälje kevadine koroonaviirus ja inimestel olid muud mured. Loodetavasti avaneb hajaasustuse programm ka järgmisel aastal ja tasub juba aegsasti ettevalmistusi teha. Kindlasti tekib info valla kodulehele juba märtsikuus.

Anu Needo
ArendusnõunikKredEx toetab maja või
suvekodu terviklikku renoveerimist

On ilmselt päris palju koduomanikke, kes just suvel teevad plaane kodusuvilas suuremate remonditööde osas - soojapidavad uued aknad, fassaad, pööningu-katuse soojustamine või uus küttesüsteem. Tänavu tasub ettevõtlikel inimestel aga tõsiselt nende mõtete realiseerimisele mõelda, kuna kodumaja terviklikul kordategemisel võib energiatõhusust tõstvat töde osas saada kuni 50 000 eurot ja suvekodu puhul kuni 30 000 eurot toetust KredExilt. Ka Ida-Virumaa valdade inimestel tasub rekonstrueerimistoetusele tõsiselt mõelda, kuna korraliku ehitusfirma poolt

projekti alusel tehtud töödega saab endale nägusa ja soojapidava elamise, mille ehitustööde maksumusest kuni 50 protsenti - maksimumsummas 50 000 eurot - saab toetusena KredExilt. KredExi eluaseme- ja energiatõhususe osakonna juhi Triin Reinsalu sõnul tuleb esimese sammuna ehitusregistrist kontrollida, et hoone on registrisse üksikelanamuna kantud ning mis on selle kasutuselevõtu aasta - toetust saab küsida enne 2000. aastat ehitatud ja kasutuselevõetud hoonetele.

Juhul kui on soov korda teha hoopiski oma suvekodu, siis ka selle renoveerimisel on võimalik

saada toetust - töde maksumusest kuni 30% või kõige rohkem 30 000 eurot.

„Paljud eelistavad põhjusel või teisel võtta ette oma elamise osalise renoveerimise ehk teevad erinevaid töid etapi kaupa - näiteks uued aknad, soojustatud fassaad või soojustatud katus, ahikütete asemel maasoojuspump jm,“ kirjeldab Reinsalu. „Ka selliste töde planeerijatel tasub kindlasti tingimustega tutvuda ja toetusavalduse esitamist kaaluda, kuna energiatõhususe parandamisele suunatud töödele on võimalik saada toetust kuni 30 protsendi ulatuses töde maksumusest ja maksimumsummas 20 000 eurot.“

Oluline on, et kodu või suvekodu tervikliku renoveerimise taotluse eelduseks on nõuetekohane projekt ja kolm võistlevat pakkumist ehitusalal tegutsevalt ettevõttelt. Osalise rekonstrueerimise puhul on samuti vaja kolme pakkumise olemasolu.

Rekonstrueerimistoetust saab taotleda üksikelanam, ridaelamu või kaksikelanam sektsioon, kahe korteriga elamu või ridaelamu, samuti suvila või aiamaja omanik. Ehitustöödega võib alustada kohe pärast taotluse esitamist. Vaata täpsemaid tingimusi www.kredex.ee/majaduueks.

LVL

Koroonaviirus ei ole kusagile kadunud

Seda, et oht ei ole kadunud, näeme viimastel päevadel Ida-Virumaa numbritest, mis on olnud kiire kasvutrendis. Kallid Lüganuse valla elanikud! Järgnevad kaks nädalat on väga olulised viiruse leviku tõkestamiseks. Täna on Ida-Virumaal aktiivseid koldeid, mille lähikontaktsete arv on suur. Palume valla kodanikel järgida kõiki Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud lihtsaid reegleid - pesema käsi, kasutama isikukaitsevahendeid ja haigena püsima kodus.

Eriolukorra ajal käitusid valla kodanikud püüdlult, siinkohal tahab Lüganuse valla kriisikomisjon tänada kõiki inimesi, kes järgisid reegleid ja püsisid haigena kodus. Kellel oli vähegi võimalik, hoidsid ka oma lapsed kodus ja pidasid vapralt vastu koolide distantsõppele. See aeg oli meile kõigile keeruline, kuid me saime koos hakkama. Kevadel diagnoositi Lüganuse vallas 33 koroonahaiget, kes täna on terved. Kõigil inimestel tuleb jälgida enda ja lähikontaktsete tervist, et haigustunnustega isik

jääks koheselt koju ja võtaks ühendust oma perearstiga.

Terviseamet palub pöörata erilist tähelepanu klientide teenindamisele erinevates valdkondades. Lähikontaktide puhul kasutada kaitsemaske ja kindaid. Samuti jälgida siseruumides korraldatavate ürituste puhul, kas praeguse kiire COVID-19 leviku valguses on tagatud kõik meetmed, et hoida ära nakkuse levikut.

Algab kool ja õppeaastat on võimalik alustada kontaktõppega, kuid me peame jälgima keh-

testatud reegleid.

Kutsume kõiki üles käituma vastutustundlikult – kaupluses viibides hoia teiste inimestega vahet, kasuta desinfitseerimisvahendit. Koju naastes pese käsi sooja voolava vee ja seebiga. Jälgi oma tervist, haigena püsi kodus ning helista perearstile või perearstinõuandeliinile 1220. Perearst väljastab saatekirja testimisele.

Lüganuse valla kriisikomisjon

KUIDAS KAITSTA ENDA JA TEISTE
TERVIST AVALIKES RUUMIDES?

TERVISEAMET

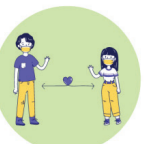
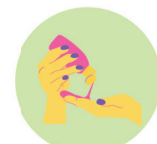


HAIGENA PÜSI KODUS

Välgi poes käimist kui esinevad haigussümptomid või oled viimase 14 päeva jooksul olnud lähikontaktis COVID-19 haigega. Selle asemel palu lähedastelt abi toidu ostimisel.

HOIA KÄED PUHTAD

Mõtle enne oma ostud läbi ning desinfitseeri või pese käsi sisenedes ja väljudes.



HOIA DISTANTSI

Välgi lähikontakti inimestega, kes ei ole Sinu kaaslased või kellel esinevad külmetushaiguse sümptomid.

RISKIGRUPIL TULEB OLLA VEELGI ETTEVAATLIKUM

Krooniliste haiguste põdejatel ja vanemaalistel tuleb järgida ohutusmeetmeid:

- ✓ kätehügieen
- ✓ distantsi hoidmine
- ✓ maski kandmine

Kuidas peatada
koroonaviiruse levik?

- Kõige efektiivsem meede nakkuse vältimiseks on distantsi hoidmine.
- Rahvarohketes kohtades ja eriti siseruumides, kus ei ole võimalik teiste inimestega distantsi hoida, on soovitatav kanda ka maski.
- Kinniseid rahvarohkeid kohti tuleks võimalusel vältida.
- Järgida tuleb kätehügieeni ehk teisisõnu: käsi tuleb pesta tihti.
- Kätespuks tuleb kasutada sooja vett ja seepi, avalikes kohtades alkoholipõhist käte desinfitseerimisvahendit.
- Aevastamisel või köhimisel tuleb oma suu ja nina katta ühekordse salvrätiga. Kasutatud salvrätt tuleb koheselt visata prügikasti ja seejärel käed puhastada. Salvrättikut puudumisel kasuta oma varrukast (küünarvarre osa), mitte paljast kätt.
- Haigena tuleb püsida kodus, seda ka kergete sümptomitega.
- Mistahes haigussümptomite puhul tuleb kahtlustada koroonat ja helistada oma perearstile.

Alates 20. augustist on võimalik alla laadida riiklik koroonaviiruse äpp HOIA, mille abil nakatudes võimalikke lähikontaktseid teavitada. COVID-19 on piisknakkushaigus, mida põhjustab aevastamisel ja köhimisel inimeselt inimesele ning saastunud pindade ja pesemata käte kaudu leviv SARS-CoV-2 viirus.



Väljaandja

Lüganuse Vallavalitsus
Keskpuiestee 20,
Kiviõli linn,
Lüganuse vald

Toimetaja

Viivian Päll
Tel 512 4398
viivian.pall@lyganuse.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Ajalehte saab lugeda www.lyganuse.ee

Aserist Põhja-Venemaale ja tagasi Ottiga

Ehk et täpselt niikaugel käisime augusti esimestel päevadel Ott Penekuga, kes nüüdseks juba Virumaa Koostöökogust kaks kuud on puhkust ja pensionipõlve nautinud. Kiiktööri kiigutamiseks, nagu ta naljatamisi viimasel VIKO üldkoosolekul lubas, et oma pensionipõlve alustab, Ottil suvel aga mahti ei ole olnud – tegemist on nii aias kui majade kallal, mis tema hoole all. Augustikuu esimestel päevadel oli Ott just ametis ühe garaaži ehituse juhendamisel ja praktilise töö käigus tegeles ka ideekorjega ehituse jaoks, mis tal veel plaanis on.

Põlise ida-virumaalasena, juurtega Aseri kandisest endisest Abaja külast ja viimased seitse aastat Kõrtsialusel elanud Ottil, on ametialaselt ja hobikorras nii palju õnne ja hakkamist olnud, et igavuse üle pole kunagi kurta saanud. Suure reisisellina on Ott Eesti risti-põiki läbi sõitnud ja jõudnud üsna kaugetesse paikadesse nii turistina kui tööpostile komandeerituna. „25 aastat, 1988. aastani töötasin Aseri Keraamikatehases, kus toodeti telliseautomaate, mida me siis üle Nõukogude Liidu paigaldasime ligi 30 tükki. Viimane läks kaugele Põhja-Venemaale, Logossovosse, kus viimased 100 km autoteed ei olnud, jõelaevaga viidi meid kohale,“ meenutab Ott.

Lisaks keraamikatehasele, kus Ott töötas metroloogina ja automaatika osakonna juhatajana, koostas ja valmistas telliseautomaatide loogilisi skeeme, on ta asutanud veel väikeettevõtte AVE, mis tegeles domafonide koostamise, telliseautomaatide juhtimisseadmete valmisatamise ning paigaldamisega; automatiseerinud euroaluste tootmise masinaid ettevõttes Radix, ehitanud elektriseadmeid Kalvi Mõisa



hoonetes. Olnud abivallavanem, vallavanem ja ja koolis arvu- tiõpetaja. Enne kirjut karjääri jõudis Ott õppida veel Tallinna Polütehnikumis automaatika ja telemehhaanika eriala, mis tema edasisele karjäärile aluse pani, ära käia Kaliningradis sõjaväes, kus ta eesrindliku polügoni elektrikuna elektrisüsteemid välja ehitas ja siis pool aastat varem enne ettenähtud aega kodumaale tagasi saadeti, ning kirju karjääriga paralleelselt ehitada seitse elumaja (!!!) JA projekteerida 11 hoonet. „Seitse elumaja olen ehitanud jah. Nendest ühe kaupluselamu, kus mu abikaasa 15 aastat lillepoodi pidas. Ühe maja jõuan ehk veel ehitada, siis aitab,“ naerab Ott ise.

Kõik ehitustehniliselt vajaliku õppis Ott oma lahtise peaga isa käest ehitusel ja remonditöödel abiks käies. „Praegu ei ole muud, kui ainult ehitada. Vanasti pidi enne

täitevkomiteest loa saama, et metsast materjali tuua, mida siis pidi lõikama, kuivatama, servama, katusepleki saamise jaoks eraldi loa taotlema... Kruve, kui neid kuskilt üldse sai, keerati kruvikeerajaga, akutrellist ei teatud siis midagi. Palju lihtsam on see asi praegu, miks siis mitte,“ muigab Ott.

Kui küsin Otti käest suurima saavutuse kohta Virumaa Koostöökogus töötamise ajal, siis on ta julgelt tagasihoidlik: „Ma pole ju kunagi tegevjuht olnud, aga mul on hea meel, et ma sain Kadri toeks olla ja koos VIKO kriisist välja tuua. Kadri on väga korrektne ja see on väga oluline, ta on teinud väga head tööd. Ja me oleme siia piirkonda 3,8 miljonit eurot toonud toetuste näol. Mul on hea meel, et ma olen suutnud nõustada neid inimesi, kes on minu nõu selle aja jooksul soovinud.“

Sel suvel on Ott jõudnud ära käia Ahvenamaal ja Lätis. Ja korra Narva-Jõesuus, kust tuli tagasi päikesepõlenult punane nagu keedetud vähk, aga vähemalt ujuda sai, nendib ta rahulolevalt. Sellisele reisisellile, nagu Ott, on koroonapandeemia eriline nuhtlus, aga eks tuleb siis lähemate kohtadega leppida. Eesti viimase aja kõige vingemaks reisikogemuseks peab ta aga Lõuna-Eesti kollaste raamide tuuri (neid oli toona 22), mille paar aastat tagasi kahe päevaga läbi tegi. Pikisilmi ootab Ott kolleegide kingitud spaa-puhkust sügisel Wagenküllis. Senini veedab Ott aega muude suvetegemiste kõrval oma isakodus isa raamatukogu ja vanu käsikirju sorteerides, et väärtuslikumad neist välja noppida.

Keit Lipp
MTÜ Virumaa Koostöökogu

OTTI TRIVIA

- Ott on pärit viielapselisest perest, tal on tütar, lapselaps ja kaks lapselapselast, õde, reisikaaslane Inna ja süsimust kass Bagira.
- Oma suurimaks saavutuseks peab Ott oma pikka abielu abikaasa Tiiaaga, kellega ta veetis pea 50 ilusat ja õnnelikku aastat.
- Ott on MTÜ Kõrtsialuse Küla Seltsiga Virumaa Koostöökogu asutajaliige, nutikate energialahenduste meetme eestvedaja ja töötas Virumaa Koostöökogus kümme ja pool aastat.
- Ott on ainuke Nõukogude Liidu komsomoli preemia laureaat kogu NSVL-s, kes pole kunagi komsomoli kuulunud (kuidas see juhtus, küsige temalt järgmine kord, kui temaga kohtute).
- Otti eestvedamisel on Kõrtsialuse külal sõprusküla Soomes – Myrskylä – kus üle aasta teineteisel külas käiakse.
- Ott ei ole ei pilli- ega laulumees (kuigi aru saab küll, kui keegi valesti laulab ja mängis ka puhkpilli orkestris 1960 ja 1965. a laulupeol), aga on tantsumees. Otti lemmiktantsumuusika on üks korralik valss (selline, mida pillimehed oma viguritega pole rütmist välja ajanud).
- Otti lemmiktähtpäev on jaanipäev.
- Kõige kaugem koht, kus Ott on käinud autoga, on 1980. aastal üle Uurali mägede Tseljabiniskis, teel külastas Toljatis Žiguli varuosade kauplust. Käidud on nii Murmanskis kui Krimmis Musta Mere ääres.
- Hoolimata sellest, et Ott on tehnikalemb, peab ta kõige paremaks tejuhiks nelja GPSi kõrval ikka vana head harilikku atlant, sest kui GPS-id näitavad kõik erinevat teed, siis atlase võtad ette ja tead kohe, kus oled.
- Otti elus on periood, kus tal olid une pealt peas kõik Aseri piirkonna krundid – mis ja kus ja kelle oma – valla maanõuniku juures töötamise kutsehaigus.
- Otti esimene ja viimane uus auto oli valge Žiguli, mis oli seest must nagu kirst. Sest tumesinine talle ei meeldinud ja muud valikut ei olnud.
- Ott oli Aseri AUTOM klubi esimees ja seisis hea liikluskasvatuse massidesse, eriti noorte massidesse, viimise eest (Otti endised kolleegid VIKOst kahtlustavad, et tegelikult õnnestas ta selles organisatsioonis vaikselt nõukogude võimu, aga sellepeale Ott ainult muheleb ja ütleb, et võis ka vast nii olla)
- Ott on vedanud kümme aastat Aseri orienteerumissektsiooni, kus osales 15 inimese ringis, paremad saavutused on NSVL-i meistersportlase kandidaadid.
- Ottil on kodus Aseri Keraamikatehase peainseneri töölaud, mille taga ka ta ise kolm kuud on tööd teinud.
- Ott on olnud Virumaa Koostöökogu praeguse tegevjuhi Kadri Kuusmiku arvutiõpetaja
- Ja viimaks – Otti käsutuses on Exceli-vallutamise saladus, mis on tegelikult imelihtne – kui korra põhifunktsioonid selgeks teed ja seda, mida ei oska, raamatust järgi vaatad või lihtsalt PROOVID, siis on käpas!

Lüganuse kirikuhoone uus algus

Eesti vanuselt kolmas kirikuhoone on alustamas oma peaaegu 800-aastase ajaloo uut ajajärku. Paljud vallaelanikud ja külalised on märganud, et vana ja väsinud ehitus on ühtäkki hakanud pilke püüdma uue ja värske väljanägemisega. Värske fassaadiremont on andnud vanale ehitisele tagasi tema kauni vääriskuse.

Paljude aastasade jooksul on kirik korduvalt jäänud varemetesse nii sõdade tõttu kui ka tulekahjude ja rüüstamiste läbi. Viimane suurim taastamistöö tehti hulk aastaid peale II maailmasõda õpetaja Johannse Selliovi eestvõtmisel. Sõjas hävinud kirik taaspühitseti 1951. aastal.

Heitkem pilk korraks tolleage- sse kirikukroonikasse: „Kiriku taastamislugu oli suhteliselt dramaatiline nii vormilisest kui tehnilisest küljest. Ajavahemikus 1949. a september-detsember valmisid peakorpuse katused, nii et aastavahetuse neli suuremat jumalateenistust toimusid juba uue katuse all. Ehitusbrigaadi töö toimus suurelt osalt õhtutundidel kella 18.00–22.00 ja prožektoril valgusel. 1950. a ülestõusmispühaks saabus kogudusele ENSV MN teade eitavast suhtumisest ehitusmaterjalide defitsiitsuse pärast kiriku taastamisse. Ehitustööd jätkusid takistamata, kui selgus, et taastamine ei koorma riiklikke materjalide fonde. 1950. a valmisid aknad, põrandad, lagi, torn, oreilirõdu ja elektrivalgustus-



Foto: Viivian Päll

se sisseseade. Sisemised krahvimistööd said õigeaegselt korda ja jaanipäeval 1951. a pühitses peapiiskop Jaan Kiivit taastatud kiriku uuesti jumalakojaks. Paljud nutsid rõõmupisaraid. Jumal oli ka paljude palveid ja armastust õnnistanud!”

Armas vallarahvas! Septembrikuu 19. päeval algusega kell 11.00 on meil kõigil võimalus tulla ja osa saada Lüganuse Ristija Johannese kiriku taaspühitsemisest peapiiskop Toomas Viilma poolt. Püha talitus toimub seekord laupäeval päeval, et ka

vaimulikud teistest Eestimaa kirikutest saaksid soovi korral osa võtta. Kaasa teenib ka Tallinna Kaarli koguduse noorteansambel dirigent Maarjan Lendi juhatusel. Teenistuse lõpetab kontsert „Südamele lähem“ sama kollektiivi esituses. Tulgem kõik ja olgem osalised sellel ajaloolisel sündmusel, meie valla vanima ja väärikaima ehitismälestise uuel sünnipäeval!

Tõnis Tamm
Lüganuse kiriku vaimulik



Foto: Johanna Rannula

PurFest uuris, milline üleminek oleks Ida-Virumaale õiglane

Selleaastane PurFest, mis toimus koostöös Lüganuse vallavalitsusega, uuris keskkonnaseminaril, milline üleminek oleks Ida-Virumaale õiglane, kas ja kuidas peaks muutuma meie põlevkivitööstus ning kas ja milliseid „aavarasid kaevandada.“

Keskonna- ja kultuurifestival PurFest, mis alustas kümme aastat tagasi Ida-Viru jääkreostusprobleemidele viitamisest ning Purkse jõe puhastamise küsimuse fookusesse tõstmisega, rääkis sellel aastal oma keskkonnaseminaril Ida-Virumaa jaoks kõige põletavamatest teemadest: kas ja mida kaevandada? kas põlevkivitööstus peaks lõpetama või muutuma? kuidas tagada, et üleminek oleks Ida-Virumaa suhtes õiglane?

„Meie eesmärk pole kunagi olnud öelda, kuidas üht või teist asja teha, vaid tekitada osapoolte vahel

diskussiooni, mis annaks võimaluse kõikidel oma arvamus välja öelda ning leida läbi selle kõige parem lahendus,“ tõdesid kümme aastat kodanikualgatuse korras festivali vedanud Laila Meister ja Gerli Romanovitš, kes tõdesid, et kui jutt käib Ida-Virumaa õiglasest üleminekust, ei tohi piirkonna tuleviku üle otsustamine toimuda kusagil kaugel, vaid ära peab kuulama kohalike kogukondade, omavalitsuste ning ettevõtete seisukohad ja mõtted.

Lisaks keskkonnaseminarile käis PurFestiga kaasas traditsiooniline kultuuriprogramm, kus kontserdid ja etendused toimuvad Lüganuse valla erilistes, aga tihti ka vähetuntud paikades.

„Kui me räägime seminaril siinsetest probleemidest ja läbi selle maakonna koledamast küljest, siis meie kultuuriprogrammi eesmärk

on olnud näidata Ida-Virumaa ilusamat palet,“ ütlesid korraldajad. Tulenevalt selleaastasest eriolukorrast oli tavaliselt pikki Purkse jõe käiv PurFest paikne ning kõik tegevused toimusid maalilise Sillaoru hüdroelektrijaama ümbruses.

Festivalil räägiti lisaks ka Purkse jõe seisukorrast, puhastustööde seisust ning tulevikuplaanidest. Kui Kohtla jõe puhastamisele tõmmatakse varsti joon alla, siis lähiaastatel alustatakse Erra jõe puhastamisega.

Festivalialal pidas jõeelustikust loengu loodusemees Aleksei Turovski. Festivali esimese päeva lõpetas Mick Pedaja. Laupäevase kontserdi peaesinejaks oli elektroonilist indie-popiga maailmas kuulsust kogunud NOEP.



Foto: Viivian Päll

Maidla Kool 95

31. augustil 2020 kell 14.00 ootab Maidla Kool 95. sünnipäevale endiseid ja praeguseid töötajaid ning kutsetega külalisi. Aitäh kooli vilistlastele, kellel oli aega ja soovi kooli külastada vilistlaste päeval 8. ja 9. augustil!

Maidla Kooli 95. juubeliks kirjutasid õpilased luuletusi

Maidla kool on väike, siin lastel silmis päike. Uksed avatud on ammu, pea sada aastat lapsi sammub.	Maidla kool on nagu minu kodu, armastan seda nagu armsat kodu. Ilusad aiad kaunistavad seda, Direktor on väga kena ja tore on see ka. Lilled, mis kasvavad kooli ees. Armastad lapsed vaadata nende ees.
Mõisahoones koolimaja, kõik olemas, mis vaja. Kaunis klass ja mõisahoov, õppimiseks tuju loob.	Kaunid klassid, oleksid lapsed koolivormis või oleksid õpetajad väga toredad, läks iga laps Maidla kooli õppima.
Vähe lapsi klassides, aeg ei möödu passides. Koos nii väikesed kui suured, teame, kus on meie juured.	
Gerda Veiser 7. klass	Aljona Izotova 7. klass
Keset Maidlat on üks kool, üks väike, armas mõisakool. Koolis kõik kui üks suur pere. kõik kõigile ütlevad meil tere!	See hoone seal on Maidla kool, see kool on hingelt mõisakool. Mitut keelt siin õpid sa, eesti, vene, inglise ja vahel saksa (keelt) ka.
Siin aastaid olen käinud ma ning seda rada jätkan ka. Siin selgeks saan'd nii mõndagi ja õpin aina edasi.	Kuigi inimesi on meil vähe, pole muret, nimed jäävad paremini pähe. Ka õpetajad on siin head, neid kuulama ja hästi pead.
Getlin Filippov 7. klass	Johannes Juusu 7. klass
Mõis Aed õnapuudega Iidne paekivist aed Diivanid on siin väga mugavad Lapsed on siin üldiselt rõõmsad Aed siin ilus roheline Keedetakse siin head suppi Oivaline kool on meil Ohtlikud trepid Lapsed on siin laisad	Kui sa pole tubli laps, vaatad e-kooli, jälle „kaks“. Kui õpid korralikult, siis hinded sul on „neli“, „viis“. Tule Maidla kooli sa, siin on lahe õppida!
Eike-Merith Jaanus 7. klass (akrostihhon)	Mathias Salla 7. klass
Maidla kool sai üheksakümmend viis, Palju tublisid õpilasi õpib siin. Koolitoit on imehea, Kas ka sina seda tead?	Koolike meil on pisike ja hea, koolist ma tarkust saan. Koolist koju tulles kiita siis saan, tarkust täis on mul siis pea.
Koolil on ka ürdiaed, Suur saal ja valged laed. Suur ka meie spordimaja, Hääl seal valjult vastu kajab.	Eesti keel on mul raske, õpetaja on meil tragi, pidevalt ta kannab ilusat kleiti.
Pirko Härm 7. klass (2020)	Milana Bogdan 7. klass

TASUB TEADA

Kiviõli kunstide kool kutsub uusi õpilasi

Kiviõli kunstide kool ootab nii lapsi kui ka täiskasvanuid pilli- ja kunstioppesse. Õppida saab fotograafiat, maali, paberikunsti, viltimist, kangastelgedel kudumist, rahvuslike võõde valmistamist, keraamikat. Tehnikahuvilistel on võimalus end teostada lennumodelismis või robootikas.

Mudilased on oodatud laulu- ja mängurühma või kunstiringi. Täiskasvanud saavad end avastada fotograafias, maaliõppes kui ka tarbekunsti kursusel.

Uudiseks niipalju, et kunstide koolis on tänavu uus fotograafiaõpetaja, kelle juures saavad õppida lisaks lastele ka täiskasvanud. Fotograafiaõpetaja ja fotograaf Janek Laanemäe on lõpetanud Pelgulinna Gümnaasiumi kunstiklassi. Aastaid töötanud erinevates tehnika ja telekommunikatsiooni ettevõtetes tootejuhi ning koolitajana kuni koolituste projektijuhini välja. Samal ajal olles aga paralleelselt hobifotograaf üle 15 aasta. Viimased aastad olnud elukutseline fotograaf ning fotojutud.ee üks asutajatest. Lisaks igapäevasele pildistamisele viinud läbi ka fotokoolitusi.

Kiviõli kunstide koolis toimub uute õpilaste vastuvõtt augusti lõpuni!

Kaarin Aamer
õppealajuhataja

Head algavat kooliaastat!

Kaunis Eestimaa suvi on lõpukorral ning koolimajad avavad oma ukseid juba tuttavatele, kui ka alles esimest korda kooliteed alustavatele lastele. Algav septembrikuu tähendab uue, 2020/21 õppeaasta algust. Lapse elus on esimene 1. september rõõmus ja ootust täis päev, mis

jääb meelde veel pikkadeks aastateks. Kindlasti peaks teadmispäev olema eriline igas peres, hoolimata sellest, kas laps alles alustab kooliteed või läheb lõpuklassi. Soovime kõikidele õpilastele sära silmadesse, headust südamesse ja naeratust huulile, et esimese koolipäeva rõõm ja õhin jätkuks õppe-

Politsei soovib turvalist ja murevaba õppeaastat

Taas on aeg ranits selga tõmmata ja sammud kooli poole seada. Selleks, et kooli algus ja õppetöö oleksid kõigi laste jaoks murevabad, kutsub Politsei- ja Piirivalveamet kõiki vanemaid üles oma lastele rääkima, kuidas liikluses ohutult käituda ja mida probleemide korral teha. Muretu ja rõõmus kooliaeg algab kodust, kus iga vanem saab lapsele liiklemise põhitõdede selgitamisega kaasa aidata. Esimesse klassi mineva lapsega tuleb koolitee korduvalt ka ühiselt läbi käia, et näha, kus peituvad võimalikud ohud ja laps saaks õppida, kuidas neid kohti ohutult läbida. Enne teeületust on tähtis veen-

duda, et autojuhid märkasid jalakäijat ja peatusid. Sõidutee ületamise puhul tasub meelde jätta kolm lihtsat, kuid olulist mõtet - peatu, vaata, veendu! Lisaks tasub lapsega läbi arutada ka reeglid, mis puudutavad jalg- ja tõukerattaid ning millist turvavarustust peab nendega sõites kandma. Autojuhid peaksid omakorda olema eriti ettevaatlikud koolide ja

aasta lõpuni. Tarkuse kogumine on siiski tähtis töö, mis nõuab aega ja pühendumist. Kindlasti ei ole teadmisi ja tarkust kunagi ülearu. Hea õpilane, ole õppimises sihikindel, täida antud lubadusi, austa ennast ja kaasinimesi! Palju rõõmu ja kannatlikkust kooliaastasse nii lastele, lastevanematele kui ka kõikidele õpetajatele ja haridustöötajatele, kes igal kooliaastal noori inimesi õpetades ja

arendades kogevad erinevaid emotsioone ning mille kaudu tugevadavad oma väärtuste pagasit. Edukat ja teguderohket kooliaastat nii suurtele kui ka väikestele!

Risto Lindeberg
Lüganuse vallavolikogu esimees
Andrea Eiche
Lüganuse vallavanem

ühistranspordipeatuste ümbruses, sest lapsed näevad liikluses toimuvat teisest perspektiivist kui täiskasvanud ning ei pruugi liiklusest tulenevaid ohte tajuda. Õnnetuste vältimiseks aitab kaasa sõidukiiruse vähendamine. Liiklusohutus sünnib kõigi liiklejate koostöös, kuid esimest korda iseseisvalt liiklusesse minevate laste puhul on eriti oluline lapsevanema eeskuju. Kogu tähelepanu peab olema liikluses toimuval, nutiseadmete ja kõrvaklappidega samaaegselt tegelemine ei sobi. Kuid hea eeskuju vanema poolt annab eelduse saada ka väikesel lapsel eeskujulikuks liiklejaks. Koolis olles annab lapsele turva-

tunde see, kui ta tunneb ennast seal hästi. Vanemad ühes õpetajate ja teiste koolitöötajatega saavad väga palju ära teha lapsi kuulates, nendega rääkides ja muret märgates. Mure korral on alati kõige parem seda jagada kooli vastava noorsoopolitseinikuga, kes õppeaasta alguses külastab esimesi klasse. Lastele tasub meelde tuletada sedagi, kui oluline on häbenemata ohu korral valida hädaabinumber 112. Head õppeaasta algust kõigile lapsevanematele ja koolijärgijatele!

Krisli Kaldaru
Vanemkorrakaitseametnik/
ennetus koordinaator
Politsei- ja Piirivalveamet Ida prefektuur

Põnevad uuendused Kiviõli I Keskkooli õppetöös

Eelmise õppeaasta lõpp pani kõik koolid keerulisse, kuid samas ka põnevasse olukorda – õppimine kolis veebi. Õpetajad pidid leidma uusi viise ning võimalusi, kuidas õpetada distantsilt. Kuigi see kooliaasta algab justkui tavapäraselt, peavad koolid olema valmis uuesti kasutusele võtma e-keskkondi. Õppimine on muutumas paindlikumaks ning selleks oleme Kiviõli I Keskkoolis tegemas algavaks õppeaastaks ka ettevalmistusi, mis aitaksid olla õpetamisel paindlikud, kuid mis toetaksid peamiselt võimalikul viisil ka õppijat.

UUS DIGILAHENDUS
Meie eelmise kevade kogemus näitas, et õpetajatel ja õpilastel on head digioskused, mis tähendas, et kolimine veebi toimus eriliste raskusteta. Küll aga märkasime,

et erinevate e-keskkondade kasutamine väsitas nii õppijat kui õpetajat. Seetõttu sündis otsus võtta kasutusele üks keskkond lisaks praegu kasutusel olevale Stuudiumile, mida kasutavad kõik õpetajad. Valisime selleks Google for Education lahenduse, kus on õpetajatel võimalus luua e-kursuseid ja jagada lihtsalt õpilastega materjale. Vajadusel saab keskkonna kaudu teha videokõnesid ning keskkonda saavad kasutada õpilased ka enda õppetööga seotud dokumentide hoiustamiseks ja loomiseks. Sellel keskkonnal on veelgi palju muid õppimist toetavaid funktsioone, mida õpetajad õpivad kasutama, et õppetööd rikastada.

UUELE GÜMNASISTILE MENTOR
Kevadel toimus distantsilt ka 20 õpetajatele viimane koolitus men-

torluse teemal. Fontese läbiviidud koolitusprogrammi lõpus lõime meie kooli õpilaste toetamiseks mentorsüsteemi. Selle eesmärk on toetada õppijat nii individuaalselt kui ka väiksemas grupis kujunemaks rohkem eneseteadlikumaks ja ennastjuhtivaks õppijaks. Mentorluse peale läheme üle meie koolis järk-järgult ning sellel õppeaastal saavad endale mentorid 10. klassi õpilased, kes esimesel gümnaasiumi aastal vajavad rohkem tuge sisseelamisel ning gümnaasiumis õppimisel kohanemisega.

MUUDATUSI TULEB VEEL
Algaval õppeaastal hakkame hoogsalt tegelema ka lõimingu, mis lisaks õppimise toetamisele toetab õpetajate omavahelist koostööd. Loomes meie koolile parima süsteemi, et lõimingut rakendaksid

KIKi uus õppeaasta numbrites:
kokku **362** õpilast
1. klassi asub õppima **31** õpilast
10. klassi asub õppima **27** õpilast

võimalikult paljud õpetajad. Muutub osalisel ka meie koolis õppetöö korraldus, sest koroonaviiruse tõkestamiseks meie ühiskonnas peavad panuse andma kõik, k.a koolid. Täpsemad muudatused selguvad nädal enne kooli algust ning see info jõuab õpilaste ja lastevanemateni Stuudiumi ning kooli kodulehe vahendusel. Samuti saab samu kanaleid pidi täpsema info 1. septembri aktuste kohta. Põnevad uut algavat kooliaastat!

Marielis Randmer

Kuidas säilitada ravikindlustus peale kooli lõppu?

Peagi on algamas uus kooliaasta. Koolis õppimise ajal tasub õpilase ravikindlustuse eest riik. Kuidas aga säilib ravikindlustus pärast kooli lõpetamist või kui õpinguid ei jätkata? 19-aastaseks saanud noortel kehtib haigekassa ravikindlustus peale gümnaasiumi või kutsekooli lõpetamist veel kolm kuud. Ravikindlustuse jätkamiseks tuleb õpinguid jätkata, tööle või ajateenistusse minna hiljemalt kolme kuu jooksul pärast kooli lõpetamist. Ravikindlustust saab jätkata ka end töötuks registreerides või sõlmides vabatahtliku kindlustuslepingu. Kui jätkad õpinguid kutse- või ülikoolis, tagab riik sinu ravikindlustuse kogu õppekava nominaalaja jooksul ja veel kolm kuud pärast kooli lõpetamist. Kui sa ei lõpeta kooli nominaalaja jooksul või sind heidetakse koolist välja, lõpeb ravikindlustus üks kuu pärast õppekava nominaalagea või eksmatrikuleerimist. Kui aga võtad akadeemilise puhkuse, siis ravikindlustus peatub ja jätkub pärast akadeemilise puhkuse lõppu. Küll aga ei peatu ravikindlustus juhul, kui akadeemilise puhkuse põhjus on õpilase haigus, vigastus või kui õpilane on kindlustatud muul alusel (näiteks käib tööl või on lapseootel).

Kutse- või ülikooli astudes ei pea ravikindlustuse jätkamiseks haigekassale eraldi dokumente esitama. Eestis õppivate õpilaste ja üliõpilaste andmed esitab haigekassale Haridus- ja Teadusministeerium. Üha rohkem noori suundub õppima välismaale. Kui sinagi oled selle peale mõelnud, siis pea mees, et ravikindlustuse jätkamiseks tuleb sul õppeaasta alguses esitada haigekassale avaldus ja välisriigi õppeasutuses õppimist tõendav dokument (seda igal õppeaastal). Avalduse leiad haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee/inimesele/avaldused. Õpilased, kellel on Eesti ravikindlustus, saavad vajaminevat arstiabi Euroopa ravikindlustuskaardi ettenäitamisel Euroopa Liidus ja lisaks ka Liechtensteinis, Norras, Islandil ja Šveitsis. Täpsemat infot Euroopa ravikindlustuskaardi kohta leiad haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee/kontaktpunkt/arstiabi-euroopas-reisides/euroopa-ravikindlustuskaart. Kui lähed peale kooli ajateenijaks, tagab sulle ravikindlustuse riik. Andmed ravikindlustuse saamiseks esitab haigekassale Kaitseväge või Kaitseressursside Amet. Pärast ajateenistuse läbimist kehtib sinu ravikindlustus veel ühe kuu. Kui oled ajateenistuse läbinud,

aga pole ühe kuu aja jooksul veel muul alusel kindlustust saanud, pikeneb sinu kindlustus veel kahe kuu võrra. Kui plaanid pärast kooli lõpetamist tööle asuda, siis on sul õigus saada ravikindlustus oma tööandja kaudu. Pärast tööle asumist tasub mõne aja möödudes oma ravikindlustuse andmed üle kontrollida. Ravikindlustuseks vajalikud andmed esitab haigekassale maksu- ja tolliamet töötamise registrist. Kui otsustad hakata füüsilisest isikust ettevõtjaks (FIE), pead taotleva enda kui füüsilisest isikust ettevõtja andmete kandmist äriregistrisse ning ravikindlustuse saamiseks maksuma ka sotsiaalmaksu. Ravikindlustus kehtib kogu töötamise aja ja lõpeb kaks kuud pärast töösuhete lõpetamist. Kui sul ei ole võimalik pärast kooli lõpetamist asuda edasi õppima, minna tööle või ajateenistusse, siis võid end töötukassas töötuks registreerida. Töötuna arvelevõtmise kohta saad täpsemalt lugeda Töötukassa kodulehelt www.tootukassa.ee. Kui sul tekib õigus ravikindlustusele, edastab töötukassa sinu andmed haigekassale. Kui sa ei kuulu ühtegi ravikindlustuse gruppi, on sul võimalik

kindlustuse saamiseks sõlmida haigekassaga vabatahtlik kindlustusleping. Lepingu saad sõlmida juhul, kui oled eelneval kahel aastal olnud vähemalt 12 kuud kindlustatud töandja (sh FIE-na) või riigi poolt või kannanud iseenda eest sotsiaalmaksu. Kui sõlmid vabatahtliku kindlustuslepingu kehtiva kindlustuse ajal, jätkub kindlustus ilma katkemata. Kui lepingu sõlmimise ajal on kindlustus katkenud, tekib see kuu möödumisel. Vabatahtlik kindlustusleping on tasuline. 2020. aastal on kindlustusmaks ühe kalendrikuu eest 170,30 eurot, kvartalimakse 510,90 eurot ja aastamakse 2043,60 eurot. Kindlustusmakseid saab tasuda kvartali või aasta kaupa. Oma ravikindlustuse kehtivust saad kontrollida riigiportaali teenusest „Ravikindlustuse ja perearsti info“ www.eesti.ee/est/teenused/kodanik/tervis_ja_tervisekaitse/kindlustatus_1. Vaata ravikindlustuse saamise võimalusi haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee/inimesele/ravikindlustus#tab-d2558.

Eesti Haigekassa



Emil Silander.
Fotod: Motostart Photography

Põnevad võidusõidud päikesepaistelisel päeval Kiviõlis

Laupäeval, 15. augustil, toimus Eesti Hobikrossiklubi karikasarja kolmas etapp Kiviõli krossirajal. Kohale tulnud said nautida kaunist päikesepaistelist ilma, põnevaid võidusõite ning väga hästi hooldatud krossirada.

Esimene start oli traditsiooniliselt ajalooliste tsiklite ja meeste päralt, kui rajale tormasid Retro rattad ja võistlejad, kel vanust üle 60 eluaasta. Üldarvestuses käis tihe rebimine Andres Pilt, Priit Lauri ja Pertti Saloneni vahel. Võistluse lõppedes jäi napilt peale Pilt ning võitis EVO arvestuses etapivõidu Priit Lauri ja Ats Tamme ees. Retro arvestuses oli kiireim Kristo Saar, edestades Aadu Sikku ja Kristjan Lüüdingut. Üle kuuekümneste ehk MX60 klassi vaieldamatult kiireim mees oli Pertti Salonen, teine Peeter Vaher ja kolmas Meelis Veiler.

Päeva teine lähe on noorimate, 85AMA ja naisvõistlejate päralt, kus noorvõistlejaid oli kogunenud stardipuu taha 18. Kui Rommi Semenov on hakanud klassi domineerima, siis tema selja taga on asjad veel lahtised. Sel korral kujunes ühes huvitavamaks võistluseks kolmanda koha heitlus, kus peategelasteks Karl Talinurm ja Karl Kiil ning duell jätkus finišilipu langemiseni. Teises stardis sekku kolmanda koha jagamisse ka veel Sten Kevin Toomela. Pärast esimese sõidu lahjemad punktid jättis Toomela sel korral poodiumiastmelt maha ning kolmanda koha võitis kahe sõidu kokkuvõttes Talinurm. Teise koha kahe soliidse sõiduga haaras Kevin Nõgesmaa



Podiumil vasakult Kairo Katkosilt, Emil Silander, Rait Kaimer.

ja esikoht kuulus Rommi Semenovile. Naiste parimad sel korral olid vastvalt Krissu Konoplitski, Aveli Villand ja Celiin Jõesaar.

Endises keeles Veteranid, tänases vastavalt vanusele ära jagatud MX40 ja MX50 arvestuste ühisstart kujunes üheks päeva naelaks. Kui stardi võitis Avo Ärm, siis esikoha sõidu lõpuks Marko Pedras. Kuna kahe võistlussõidu punktid liidetakse, et saada päeva tulemus, siis Reemo Veski viis MX40 etapivõidu. Marko Pedras hõivas poodiumi teise astme ning kolmanda kindlustas Avo Ärm. MX50 arvestuses selgitati samuti parim mees teise sõidu finišilipu all, kus esimesena oli kohal Pettri Tuukkanen, teisena Raul Orumaa ja kolmandana Priit Laur.

Algajad, MX X klass sai järgmisena stardi ning nagu eelmisteski sõitudes käis võistlus läbi kahe sõidu. Päeva lõpuks kogus enim punkte esimese sõidu võitja Artur Sepp, teise koha mees Aleksei Gribkov võitis mõlemast sõidust teise koha. Kolmandaks aga tõusis teise sõidu võiduga Eric Möllits. Esikolmik tagas endale edasipääsu MX15 või MX30 klassi vastavalt vanusele järgmiseks etapiks, et mõõtu võtta juba veidi edasijõudnud võistlejatega.

MX30 klass sai sel korral jagada starti 2Taktiliste arvestusega ja start läks 2taktiliste vedamisel. Üle viie aasta oli krossirajal näha Ardo Kauritit, kes oma 125cc Yamahal realiseeris ka 2Taktiliste võidu. Teiseks tõusis Genry Arras teise sõidu parema tulemusega, edestades Marten Enokit. MX30 arvestuses tegi parimad sõidud Erki Tärno, teisena oli finišis Janis Kaljas ja kolmas Rauno Saia.

Nooremad edasijõudnud ehk MX15 oli samuti väga põnev klass, kus ühtegi meetrit ega sekundit ei

kingitud. Fred Georg Pääro sõitis esimesena finišilipu alt läbi, jälitajaks Ronan Ild ja Kristjan Kalvar Kull. Teine sõit segati aga kaarte, kui sõiduvõit läks Marken Pavelile ja Pääro oli finišis kolmandana. Etapi kokkuvõttes 45 punktiga esikohal Fred Georg Pääro, 44 punkti ja teise sõidu parema tulemusega teine Marken Pavel ja kolmas samuti 44 punktiga Ronan Ild.

Võistluspäeva lõpetab Arctic Sport MX Pro ja MX H klasside ühisstart. Hommikusel kvalifikatsioonisõidul oli kiireim Hans Priidel, edestades Emil Silandrit pooleteise sekundiga. Võistlus sõit läkski käima mõlema mehe vedamisel ja finišilipuni jõudis loetud sekundid varem Silander. Kolmandana lõpetas esimeses sõidu Kairo Katkosilt. Teises sõidus kordus alguses sama stsenaarium, kui ühel hetkel Priideli tehnika üles ütles. Sel korral Silanderile võit 12 sekundiga Katkosilti ees ja kolmandaks tõusis Rait Kaimer. Etapi kokkuvõttes moodustuski poodium vastavalt teise sõidu tulemustele, kus esimene Emil Silander, teine Kairo Katkosilt ja kolmas Rait Kaimer. MX H arvestuses tegi „puhta laua“ Kaarel Aamer, teise koha haaras Fred Tobreluts ja kolmandale astmele sätits end Tanel Turro.

Peale kolme etappi juhib EHKK karikasarja Tanel Rauk 129 punktiga, teisel kohal on Rait Kaimer 121 punktiga ning kolmandaks tõusis Henri Haramaa 97 punktiga.

Oliver Sepp
Eesti Hobikrossiklubi

SPORT



Foto: Erakogu

Kunda Kicksport Games 2020

Spordiklubi Idablokk (taekwondo) võitis 38 medalit – 17 kuld, 16 hõbe ja 5 pronksi.

Suur tänu treeneritele Aleksandr Galaktionovile ja David Ba- buadzele sportlastele panustamast, aktiivsetele lastevanematele kaasaelamise ja toetamise eest ning suured tänusõnad sõprusklubi presidendile Marko Levtsenkole järjekordse suurepärase võistluse läbiviimise eest.

Kalvo Salmus

Spordiklubi Idablokk president

XXII Uljaste triatlon

12. juulil toimunud XXII Uljaste triatloni võitjaks krooniti Asko Kuusalu, kellele järgnesid Jaanus Undrest ja Sulev Lökk. Jõuproov koosnes 670 meetri ujumisest, 12 kilomeetri rattasõidust ning 3,5 kilomeetri pikkusest jooksudistantsist.

Võidumehe lõpuajaks fikseeriti 52 minutit ja 55 sekundit. Naiste arvestuses oli taaskord võidulainel noor, kõigest 13-aastane Etriin Etverk, kes kogu üldarvestuses üheksandana finišeeris. Teise ja kolmanda koha otsustasid lõpuspurdi viimasel meetril tuhandikud. Teise koha napsas Merle Siimseen ning kolmandaks jäi Merikene Annuk.

Kokku võitis võistlusest 32 sportlast ning üle pika aja oli stardis ka Sondast pärit sportlane – Maksim Ratšugin, kes traditsioonide kohaselt alati eriauhinna välja teenis.

LVL

Lüganuse tänavakorvpalliturniir

4. juulil toimus Lüganuse noortemaja juures oleval korvpalliplatsil tänavakorvpalliturniir, kus osales neli võistkonda. I koha sai võistkond Aknapesu (Meiko Lindeberg, Reijo Krismar Nano, Sander Naarits, Deniss Ojamäe), II koha sai võistkond Valged (Mattias Murula, Rene Risto, Jarek Uustal), III koha sai SK Walter (Martin Vinni, Reijo Peenema, Kenno Raamat, Romet Peenema). Võitjaid autasustati medalite ja kinkekaartidega.

Juho Pöld

Lüganuse noortemaja juhataja

Pandeemia on mõjutanud ka poksijate elu

Koroonaviirus on muutnud kõigi meie elu, samuti ka sportlase elu. Pandeemia tõttu ei saanud kaheksa meie sportlast vanuseklassis U15 ja U18 osaleda Eesti meistrivõistlustel. Oli tehtud palju tööd, sportlased olid suurepäraselt vormis, kuid läks teisiti. Eesti meistrivõistlused lükati edasi oktoobri lõppu või novembri algusesse. Kahjuks selleks ajaks lahkuvad klubist tugevad poksijat, kes lähevad õppima. Septembri lõppu, oktoobri algusesse on edasi lükatud ka Euroopa meistrivõistlused naiste poksivõistluses vanuseklassis U19, kus peab osalema Diana Gorišnaja. Praegu on just õige aeg sportlasel valmistuda Euroopa meistrivõistlusteks.

14-21. juunil toimus Leedus Panevezysse linnas spordilaager, kus osalesid neid vanuseklassis U19 ja naised vanuseklassis U40 Leedust, Lätist ja Eestist. Laagri lõpus toimusid sparringud, kus Diana Gorišnaja kohtus Leedu poksijaga, mõlemad neid näitasid head tööd. Treeninglaagrist võtsid osa treenerid Ukrainast, Leedust ja Eestist. Lähiajal võtavad meie sportlased osa Narva-Jõesuus toimuvast spordilaagrist, kuhu tulevad kohale sportlased Narvast, Sillamäelt, Maardust ja Kiviõlist.

Diana Gorišnaja valmistub osalema rahvusvahelises laagris, mis toimub Leedus. Peale seda peaks toimuma turniir Poolas, mis on Euroopa meistrivõiste üheks ettevalmistusetapiks.

Vladimir Tšurkin

Kiviõli poksiklubi treener



Foto: Kiviõli Poksiklubi

Maletajate suvi möödus võistlusvaimus

Sel ajal kui valla rahvas nautis sooja suve, alustasid meie maletajad turniiride seeriat. Esimeseks oli 33. rahvusvaheline turniir Leedus Panevėžysis linnas, kus peale kolmekuust pausi oli sportlastel võimalus taas kohtuda. Pärast seda osalesime Eesti meistrivõistlustel vanuseklassis kuni 14, mis osutus meie klubi jaoks väga edukaks. Jekaterina Smirnova – hõbemedal G14 ja Vladislav Nazarov jagab 2. ja 3. kohta poiste seas. Suurepärase tulemuse sai ka Oleksandra Kuzmina, kes kuulub Eesti viie tugevaima sportlase hulka vanuseklassis kuni 14.

Eesti meistrivõistlustel väiksmas vanuseklassis U8-U18 sai Jekaterina Smirnova hõbemedali (G14), Jelisavetta Bitkova teenis hõbemedali ja Diana Beljajeva – pronksmedali kategoorias G18.



Diana Beljajeva, Jekaterina Smirnova, Elizavetta Bitkova, Vladislav Nazarov

Praktiliselt kõik meie klubiliikmed olid tugevamate seas, saavutades 5.- 9. kohad.

Oma esimeste võitude puhul Eesti meistrivõistlustel võib õnnitleda ka 8-aastast Mihhail Peusi. 27.07.-02.08 toimus Pärnus

rahvusvaheline Paul Kerese malefestival 2020. Kui festivali klassikalises osas mängisid kaks meie maletajat – Jekatesina Smirnova ja Oleksandra Kuzmina, siis festivali lõpposas – rapid ja väikmale, võitis osa ka meie täiskasvanute grupp.

Edu saatis Jekaterina Smirnovat, kes saavutas teise koha klassikalises males, segaturniiris oli Katjast parem vaid Läti neiu, tänu millele sai ta ka rahalise auhinna.

Kohtla-Järve maleturniiride sarjas U14 edastas Vladislav Nazarov kõiki täiskasvanuid osalejaid ning sai turniiri karika ja pälvis parima noore osaleja tiitli.

Võistlustel Narvas osales meie kõige noorem liige, 7-aastane Vasilissa Vasilieva, kelle põhitreeneriks oli vanem õde Veranika. Oma põhieesmärgi – pidada vastu seitse tuuri – Vasilissa täitis.

Õnnitleme meie võitjaid ja maleturniiride osalejaid!

Kõigile tervist ja uusi võite!

Sergey Titov
Maleklubi Lootus

Heinakuu tegemised Sonda rahvamajas

„Kui on suveaeg, päike meelitab meid. Pilved puhtad kõik – tahaks haarata neid ...” Selliste sõnadega algab Jaak Joala esitluses laul „Suveaeg”. Selliste sõnadega võiks alustada ka meie rahvamaja suviste tegemistega.

Juulikuu esimesel nädalavahetusel kohtus käputäis kunstihuvilisi naisi selleks, et nautida maalikunsti teraapiat ja lubada pokaalil veinil põskedele puna maalida.

Meid kunstihuvilisi tuli oma teadmistega turgutama hobikunstnik Kadrin Uustallo, kes rääkis oma teekonnast maalikunsti juurde. Nii nagu enne sai mainitud tuntud laulusõnu, siis üritasimegi Kadrini abiga jäädvustada taevast ning pilvi ja ka merd ning metsa. Saime põgusalt sukelduda värvide segamise maailma ning pisidetailide jäädvustamise nippe. Maailm ise maailm on ikka ülimalt põnev.

Tore oli näha tulemust, kuna päeva algul enamus kunstihuvilisi väitis, et ega nemad mingid kunstnikud ole ning pintli ja lõendiga ei oskagi miskit peale hakata. Samm-sammult leidis igaüks oma maalimaailma ja see oli midagi ülimat. Päeva lõpuks imetlesime fantastilisi akrüülmaale. Loomulikult saaks profikunstnik nõuda palju enamat, aga meie, kes alles avastame seda maailma, oleme tulemusega ülimalt rahul ja mitte ainult rahulolu lõpptulemusest, vaid kogu see protsess oli mõnus



Fotod: Sonda rahvamaja

lõõgastus.

Suured tänud sulle, Kadrin, et tulid ja jagasid oma teadmisi ning olid meile toeks selles köitvas loomingukselises protsessis.

Suured tänud sulle, Harri, kes sa klopsisid kokku vahvad molbertid, et saaksime maalida õige naudingu.

Heinakuu keskpäiku külastas meie rahvamaja Viljandi laste- ja noorteteater REKY näidendiga „Jussikese seitse sõpra”. Vahva ja värviküllase näidendi noorim näitlejahakatis oli kuue-aastane. Noored näitlejad olid väga osavad ja suutsid publiku oma pihku haarata

juba näidendi esimestel minutitel. Etendus kulges nii sujuvalt ja mina suutsin süveneda nähtusse lausa nii sügavalt, et aplaus saatel adusin, kui kiirelt see tunni kehtis.

Jään põnevusega ootama REKY't uue näidendiga meile külla.

Juulikuule pani punkti vokaa-lansambel MIRT, kelle kontsert oli midagi fantastika maailmast. Millised hääled ja milline kooskõla! Tabasid ennast mõtelt, et kas on üldse võimalik midagi kaunimat kuulda või kas on üldse võimalik midagi kaunimat oma häälega luua. Terve kontserdi jooksul

haarasid mind külmavärinad. See kõla, muusika, meloodia lihtsalt pugus sulle hinge ja nii sa siis värisid nagu haavaleht nautides seda pehmet pai oma kõrvale.

Sellel suvel siis sedamoodi, aga tasapisi sammume me sügise poole ja loodame, et see koletu viirus ükskord jätab meid rahule ning lubab jätkata normaalses elutempos.

Jälgige Sonda rahvamaja üritusi valla kodulehelt ja kuulutuste tahvlitelt. Ootame teid avali süli külla.

Karmen Kõrts
Sonda Rahvamaja



Ravimtaimedest leiab leevendust mitmetele tervisemuredele

Apteegiriigilt leiab erinevaid ravimtaimi, millest enamik kasvab ka meil Eestis ja mis pakuvad leevendust väga erinevatele tervisemuredele. Looduses rändajad ja aiapidajad saavad oma ravimtaime varusid ka ise suvel täiendada.

Benu Tõrva Keskapteegi proviisor Virge Sökk ütleb, et ravimtaimed on apteegikülastajate seas küllaltki populaarsed, kuid ühte kindlat ravimtaime, mille järele on nõudlus suurim, välja ei joonistu. „Populaarseimad ravimtaimed või teesegud sõltuvad hooajast ja ka sellest, millised viirused parasjagu liiguvad. On populaarsed on näiteks kummel, piparmünt ja pärnaõied, aga tarvitatakse ka teesegusid, mis koosnevad erinevatest ravimtaimedest,“ räägib Sökk.

Proviisori sõnul on ravimtaimed väga erineva toimega ja erinevaid haigusseisundeid, mida saab ravimtaimedega leevendada, on väga palju. Kummelist saab näiteks abi nii kõhugaaside, mao- ja kaksteistsõrmikhaavandite, valusa kurgu kui ka nahavigastuste korral; piparmünt soodustab erinevate seedeprobleemide paranemist ja aitab terveneda külmetushaigustest ning pärnaõied aitavad langeda palavikku ja oma põletikuvastase toimega leevendada kõha.

„Ravimtaimed, nagu ka muude ravimite osas mängib tegelikult suurt rolli usk nende toimesse,“ räägib Sökk. „Kui inimene ikkagi üldse ei usu, et tee aitab, ega ta siis ei aita ka. Samuti tuleb ravimise juures arvestada haiguse tõsiduse

ja staadiumiga. Näiteks kui inimesel on ikkagi kõrgvererõhutõbi, siis peab arst määrama tabletravi, sest pelgalt tee joomisest abi ei saa.“

Proviisor rõhutab, et ravimtaimedest tee valmistamisel tuleks kinni pidada kasutusjuhendist. Näiteks sõltub tee tõmbamise aeg paljuski sellest, millist taime osa kasutatakse. „Kui teeks kasutatakse juurt, siis see tahab kindlasti kauem liguneda kui näiteks õisikud või lehed,“ selgitab Sökk. Ta hoiatab, et ravimtaimedele ei tohiks kindlasti peale valada keevat vett - vesi peab olema läbi keedetud ja jahutatud umbes 80 kraadini. Samuti tuleb jälgida tee tõmbamise aega, et ei jäetaks ravimtaimi asjatult liiga kauaks tõmbama, sest mõnedel juhtudel võivad nii tee sisse sattuda kahjulikud ained.

Proviisor lükkab ümber ka levinud arusaama, et teed peaks jooma kindlasti meega. „Tegelikult see õige pole, kuna mesi seob enamasti vajalikud toimeained endaga ja teel ei avaldugi soovitud toime. Ainus tee, mida võiks juua meega, on külmetushaiguste korral tarvitav tee, sest sellisel juhul omab mesi haigusele ka positiivset toimet. Muul juhul võiks juua teed magustamata kujul või äärmisel juhul väikese koguse suhkruga,“ soovib Sökk.

Kui pika kuurina ja mitu korda päevas tuleks teed tarvitada, et soovitud raviefekti saavutada, sõltub proviisori sõnul taimedest ja see võib suurel määral erineda. „Enamasti on see info teepakkidelt

kättesaadav,“ räägib Sökk. Näiteks pärnaõieteed võiks juua maksimaalselt kolm nädalaste kuuridena. Pärnaõietee joomist tuleks aga vältida raseduse ja rinnaga toitmise ajal. Samuti ägedate südame- ja veresoonte haiguste puhul.

Ravimtaimi ei pea tingimata ostma, vaid neid saab suvel ka ise loodusest korjata. „Siinkohal peab olema väga kindel oma teadmistes erinevate taimede kohta, sest looduses leidub palju taimi, mis on sarnased, aga polegi võibolla see taim, mida just otsitakse,“ rõhutab Sökk. Kui näiteks pärnaõied on praeguseks juba ära õitsenud, siis augustis saab korjata näiteks kummelit, raudrohtu, saialille, nõmm-liivtaimed ja naistepuna.

Pärast ravimtaimede korjamist on oluline nad korralikult ära kuivatada. Sökk soovib selleks laotada taimed alusele õhukese kihina ja asetada see hästi tuulutavasse ruumi. Vastasel korral on oht, et taimed lähevad hallitama. „Ravimtaimi ei tohi kuivatada voodi all, sest sinna koguneb tolm. Samuti ei ole hea koht ka päikese käes akna laual, sest päikese kiirgus lagundab paljusid toimeaineid,“ selgitab Sökk.

Pärast kuivamist tuleks ravimtaimi säilitada pimedas ja jahedas ruumis, kas klaaspurkides või paber- või riidekotides. „Kuna ajaga ravimtaimede toime nõrgeneb, oleks hea üles märkida ka nende kogumise aeg,“ soovib Sökk.

Benu Apteek

SeiklusFest Ida-Virumaal

26.-28.09 toimub Ida-Virumaal Eesti esimene kolm päeva kestev festival aktiivsetele inimestele – SeiklusFest. Ürituse missioon on tutvustada Ida-Virumaad kui rohkete aktiivsete tegevustega „Seiklusmaad“. Seigelda saab Eesti Kaevandusmuuseumis, Aidu karjäärialadel ja Kiviõli Seikluskeskuses. SeiklusFestil leiad palju ägedaid seiklusi nii maa alt, mäe otsast, vee pealt, puude latvadest, metsadest, rabadest, tehismaastikelt ja isegi asulatest. Seiklusi jätkub nii suurtele kui väikestele, nii seiklusharrastajatele kui ka esimest korda uudistajatele. Festivalile on oodatud üksikülastajad, pered, sõpruskonnad ja kollektiivid.

SEIKLUSFESTI LUGU

Seiklusmaa on paik kus on Eesti kõige ägedamad seiklused ja Eesti kõige seikluslikum piirkond. See bränd on saanud tunnustuse Eesti turismiprofessionaalidelt (ETFL, 2018) ja turistidelt. Paraku pole maakonnal senini vastavat tunnusturitust. 2019.aastal esitas Alutaguse Matkaklubi Ida-Viru Turismiklastri ettepanekul projekttaotluse Integratsiooni Sihtasutuse taotlusvooru „Ida-Virumaa

ettevõtlust edendavad spordi- ja kultuuriüritused“. Integratsiooni Sihtasutusele saamine toetust SeiklusFesti käivitamiseks, eelkõige suursündmuse kontseptsiooni väljatöötamiseks ja turundustegevuseks.

SEIKLUSFESTI EESMÄRK

Kõrge korraldusliku kvaliteediga kestliku turismi põhimõtteid rakendava seiklus festivali korraldamise kaudu Ida-Virumaa kui suurepärase, põneva ja ainulaadse sihtkoha turundamine ja tutvustamine nii sise- kui ka välituristidele.

Näiteid SeiklusFesti tegevustest, mis sobivad hästi tiimidega osalemiseks:

TÄISKONVEIER: allmaa-, tõukeratta-, jalgsi-, maasturi-, kanuu-, paadi- ja seiklusraja retk 6 tunnise seiklusena. SeiklusFesti erihind 67.- eurot, tavahind 135.- eurot

POOLKONVEIER: allmaa-, tõukeratta-, jalgsi- ja maasturi retk 4 tunnise seiklusena. SeiklusFesti erihind 37.- eurot, tavahind 79.- eurot

MINIKONVEIERID: kanuu- ja jalgsi- ja tõukeratta; safari ja allmaaretked 2 tunnise seikluse-

na. SeiklusFesti erihind 21.- eurot, tavahind 51.- eurot.

Kõik tegevused SeiklusFestil on soodushinnaga!

Eraldi erinevaid tegevusi:

- Kanuu-, paadi-, jalgsi-, maasturi-, räätsa-, tõukeratta-, FATratata-, looduvaatlus- jt matkad
- Ronimine aheraine mägedel, puudel, seintel ja konstruktsioonidel
- Eesti Kaevandusmuuseumi ja Kiviõli Seikluskeskuse seiklused
- Õpi- ja töötoad
- Laste seiklusalad
- Saunaseiklus
- Seikluspidu

SeiklusFesti veavad Seiklusmaa suurimad seikluste korraldajad: Alutaguse Matkaklubi, SA Eesti Kaevandusmuuseum, Adrenaator Grupp OÜ, Kiviõli Seikluskeskus, SA Aidu Veespordikeskus. Festivalile lisavad hoogu kümned sõbrad-partnerid Ida-Virumaalt!

Lisainfo ja tiimide pileteid saab osta arvega, kirjutades info@seiklusfest.ee SeiklusFesti koduleht www.seiklusfest.ee Eraldi pileteid saab osta fienta.com/et/o/seiklusfest Ürituse Facebook: www.facebook.com/seiklusfest





Kuidas prügi sorteerida?

Tagatistrahaga pakend (ehk pandipakend) vii tagasi pakendi tagastuspunkti. Ainult nii saad pakendi eest tagatistrahaga tagasi. Tagatistrahaga summad on üldised kõikidele pakenditele ning alates 1. veebruarist 2015 on summaks 10 senti.

Segapakend vii segapakendijäätmete konteinerisse. Tavaliselt on kogumispunktis eraldi konteiner segapakendi ning ka klaaspakendi jaoks. Kui eraldi klaaspakendikonteinerit ei ole, läheb klaaspakend segapakendi konteinerisse. Jälgi konteineri märgistusi, et teada, mida kuhu panna. Pakendid saab ära anda tasuta. Pakendite kogumisega tegelevad taaskasutusorganisatsioonid. Kui sa ei tea, kus asub lähim pakendikonteiner, uuri seda oma linna- või vallavalitsusest. Konteinerite asukohad saab teada ka taaskasutusorganisatsioonide kodulehtedelt: Eesti Taaskasutusorganisatsioon (www.eto.ee), Eesti Pakendiringlus (www.pakendiringlus.ee), Tootjavastutusorganisatsioon (www.tvo.ee).

Vanapaber ja -papp pane vana-

paberi ja -papi konteinerisse. Teatud elamutüüpide korral (näiteks korterelamu juures) võib omavalitsus nõuda vanapaberikonteineri olemasolu. Üldjuhul saab vanapaberit ja -pappi ära anda tasuta või oluliselt odavamalt kui segaolmejäätmeid.

Biolagunevad jäätmed komposti piisava ruumi olemasolu korral oma aias. Korteriühistutel on mõistlik tellida eraldi biolagunevate jäätmete konteiner. Teatud elamutüüpide (näiteks korterelamu) korral võib omavalitsus nõuda biolagunevate jäätmete konteineri olemasolu.

Aia- ja haljastusjäätmed komposti piisava ruumi olemasolu korral oma aias või vii jäätmejaama.

Ohtlikud jäätmed vii ohtlike jäätmete kogumispunkti või jäätmejaama. Vanad ravimid saab viia ka apteeki.

Ehitus- ja lammutusjäätmed on soovitatav koguda eraldi: puit-, metall- ja püsijäätmed (näiteks tellised) ning muu ehitusprahht. Need tuleb viia jäätmejaama või anda üle jäätmekäitlejale.

Ehitus- ja lammutusjäätmete segu üleandmisel tuleb jäätmekäitlejale maksta.

Elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed vii poodi, kust kavatset osta uue toote. Pood peab vana seadme vastu võtma, kui ostad samast poest uue sarnase seadme. Kui ei ole kavatsust uut seadet osta, tuleb vanad seadmed viia lähemasse elektroonikaromude kogumispunkti või jäätmejaama, kus neid vastu võetakse. Juppideks lammutamata seadmeid saab ära anda tasuta. Kui seade ei ole teravik, siis võidakse küsida puuduva osa materjali eest raha küsida.

Romusõidukid vii sama automarki müüvasse kauplusesse või autolammutustöökohta (romulasse). Romusid saab ära anda tasuta, romulad võivad romu vastuvõtmisel maksta ka väikese summa. Nõua lammutustõendit! Ainult ARK-ile lammutustõendi esitamisel kustutatakse auto registrist.

Patareid ja akud vii tasuta ükskõik millisesse poodi, kus neid müüakse. Sul ei ole kohustust uut patareid või akut osta. Poodides on

spetsiaalsed konteinerid patareide ja akude kogumiseks.

Vanarehvid vii vanarehvide kogumispunkti. Vanarehvid saab kõikidesse vanarehvide avalikesse kogumispunktidesse ära anda tasuta, sõltumata rehvide kogusest. Kogumispunktid peavad jääma rehvide kasutaja elukohajärgse maakonna piiresse. Juhul, kui tegemist on aastatega kogunenud suurema rehvikogusega (näiteks veoauto koorem rehve), tuleks eelnevalt ühendust võtta mõne tootjaga (andmed leiab probleemtooteregistrist), et uurida, kuhu võib suurema koguse viia.

Kui sul on küsimusi seoses jäätmete äraandmisega, võta julgelt ühendust kohaliku omavalitsusega. Meie kõigi võimuses on anda omapoolne panus keskkonna heaks, kogudes, sortides ja viies oma majapidamises tekkinud jäätmed selleks ettenähtud kohta.

LVL

Allikas: Keskkonnaministeerium

Jäätmete sorteerimisest püütakse pahatihti kõrvale hiilida

Jäätmete liigiti kogumise kohustus on Eestis kehtinud juba aastaid, kuid sellele vaatamata võtab harjumuste juurdumine väga kaua aega. On inimesi, kes peatuvad võõra konteineri juures, võtavad auto pealt segaolmejäätmete koti ning viskavad selle näiteks paberi ja papi konteinerisse. Ainult ühest biojäätmeid sisaldavast prügikotist vales konteineris piisab, et rikkuda kogu ülejäänud konteineri sisu.

Kuniks leidub selliseid inimesi meie keskel, vähendab see ka hoo-

likate jäätmesorteerijate motivatsiooni seda teha ning tekib nõiarang – aga see tuleks katkestada, enne kui upume probleemi samamoodi nagu praegu upuvad pakendi- ja papikonteinerid tavaprügis.

Lüganuse valla jäätmehooldusekirja leiad www.lyganuse.ee/jaatmemajandus.

Ära viska jäätmeid ka teepervele või metsa! Ära sokuta neid kellegi teise konteinerisse!

LVL

Miks inimesed prügi koduaias põletavad?

Keskkonnainspeksioon puutub jäätmete põletamise probleemiga üsna sageli kokku. Inimeste seas levib iganenud ja väär arusaam, et jäätmeid võib põletada. Ilmselt aastakümneid tagasi võiski, sest jäätmed olid siis hoopis teistsugused. Veel mõnikümmend aastat tagasi pakiti näiteks vorst paberisse, praegu aga kasutatakse valdavalt plastpakendeid. Plastpakendeid on meie igapäevases prügis ohtralt. Taolised juhtumid sagenevad just kevadel ja suvel, kui võetakse ette suurpuhastused majas, kõrvalhoonetes või aias. Äraviskamisele lähedavad vanad mööbliesemed, riided, jalanõud, rehvid, ehitusjäätmed, värvipurgid ja muu ka-

sutuks muutunud kraam. Leitakse, et kõige lihtsam on kogunenud risu ja rämps lõkkesse visata. Tihipeale annavad suitsevatest ja tossavatest lõketest teada häiritud naabrid või lihtsalt möödasõitjad. Mõnikord kasutatakse lõkkes põletamist ka kulude vähendamise viisina. Majapidamisse tellitakse kõige väiksem prügikonteiner või väidetakse, et majapidamist üldse ei kasutata. Tekkinud jäätmed, mis prügikasti ära ei mahu või mida kuskile panna ei ole, põletatakse lõkkes. Selline käitumine on vale. Hoiu enda ja teiste inimeste tervist!

LVL

Allikas: Keskkonnaministeerium

PAKENDIJÄÄTMETE SORTERIMINE

- JÄLGI KONTEINERITE SILTE, MILLISEID JÄÄTMEID VÕIB KONTEINERISSE PANNA!**
- KONTEINERIGA SEONDUVAST PROBLEEMIST ANNA KOHESELT TEADA KONTEINERI EEST VASTUTAJALE (EPR, ETO, TVO)**

VÕIMALIKUD PROBLEEMID:

 - # KONTEINER ON TÄITUNUD,
 - # KONTEINERILT ON ÄRA TULNUD/KULUNUD MÄRGIS VÕI JUHEND.
- PAKENDIKONTEINERIT EI TÜHJENDATA KUI:**

 - # KONTEINERISSE ON PANDUD VALE PAKEND VÕI OLMEJÄÄTMED,
 - # PAKEND ON MÄÄRDUNUD.

Kõikidest plastesemetest, mis maailmas kunagi toodetud on, jõuab taaskasutusse vaid 9%

Hinnanguliselt tarbitakse maailmas ligi 10 MILJONIT kilekotti minutis.

KONTAKTID:
EPR tel: +372 633 9240
ETO tel: +372 640 3240
TVO tel: +372 681 1480

TASUB TEADA

WC-pott pole prügikast!

Hoidiste tegemise hooajal satub kanalisatsiooni tavalisest rohkem olmeprügi, mis toob kaasa ummistused torustikes. Ummistuste likvideerimine on kulukas ja ebameeldiv, eriti, kui seda tuleb teha oma kodus.

Olmejäätmete kogus, mis jõuab reoveepuhastisse on murettekitavalt suur. Kahjuks kasutatakse ühiskanalisatsiooni liialt sageli prügikasti asendusena.

Suve teises pooles, kui algab hoidiste tegemise aeg, suureneb hüppeliselt olmejäätmete kogus kanalisatsioonis. Peetakse normaalseks, et biolagunevad materjalid nagu kasutuskõlbmatud tomatid ja kurgid, marjade varred, puuviljade koored jms võib visata WC-potti.

Ka muud toidujäätmed tekitavad tõsiseid probleeme. Torustiku seinale tekib rasva kiht, mis järjest pakseneb, sest sinna jäävad kinni teised sinna mittekuuluvad tahked osakesed. Tulemuseks on suur, enamuses rasvast koosnev klomp, mis takistab reovee edasi liikumist puhastisse.

Pille Aarma sõnul ei ole keeruline järeldada, et jäätmete viskamine kanalisatsiooni põhjustab ummistusi, halvemal juhul ka reoveepuhasti pumpade rikke või isegi purunemise. Seetõttu palub Eesti Vee-ettevõtete Liit inimestel järgida üldreegleid nii kanalisatsiooni kasutamisel kui ka jäätmete käitlemisel. Jäätmete jaoks on olemas vastavad kogumiskonteinerid. WC-potti tohiks jõuda ainult majapidamise reovesi!

WC-potti ei tohi visata vatitikke, hügieenisidemeid, tampoone, meigieemalduspatju, -lappe, kondoomi, juuksekarvu, kohvipaksu, pakendeid, plastikesemeid, ravimeid, kemikaale, sokke, suitsukonisid jne. Tualetti ei tohiks sattuda ka WC-poti külge kinnitatavad plastikust värskendajad, sest tegu on vees mitte lahustuvate toodetega. Ka pealtnäha süütu majapidamispaber on sage ummistuste tekitaja, sest ei lahustu vees piisavalt kiiresti.

Kui vesi ei lähe enam torustikust alla, siis:

- Esmalt kasuta ummistuste likvideerimiseks kuuma vett ja kumipumpa. Kui kuuma veega õnnestub hangunud rasv üles sulatada ja tropile valamupumbaga tekitatud vaakumiga veidi hoogu anda, siis võib kergematel juhtudel torud keskkonnasõbralikult taas vabaks saada.

- Tõsisema ummistuse puhul võib kasutada keemilisi torupuhastusvahendeid, kuid tuleks meeles pidada, et need sisaldavad mürgiseid kemikaale, mille lõplik eraldamine on keeruline protsess ka reoveepuhastitele. Puhtama keskkonna nimel püüa vältida kanget koduleemiat.

- Raskematel juhtudel tuleb pöörduda ummistuste likvideerimisega tegelevate ettevõtete poole, kellel on kogemusi ja tehnikat tekkinud probleem professionaalseks lahendamiseks

Pille Aarma

tegevdirektor
Eesti Vee-ettevõtete Liit

WC-pott ei ole prügikast!

Ära viska WC-potti:

✗ majapidamispaberit	✗ rasva
✗ vatitikke	✗ kohvipaksu
✗ hügieenisidemeid	✗ toidujäätmeid
✗ meigieemalduspatju	✗ pakendeid
✗ juuksekarvu	✗ plastikesemeid
✗ tampoone	✗ ravimeid
✗ kondoomi	✗ kemikaale

Vaata lisaks:
www.evel.ee



EESTI
VEE-
ETTEVÕTETE
LIIT
ALATES
1996

Õnnitleme eakaid juubilarid ja
sünnipäevalapsi!

JUUNI
103 Larissa Šipitsõna 18.06

JUULI

98 Nina Nikolaeva 10.07
94 Meinhard Laus 12.07
93 Marfa Haljaste 15.07
93 Hans Värk 29.07
92 Helga Toovis 27.07
92 Silva Pojo 31.07
91 Anna Saul 15.07
91 Erna Braun 26.07
85 Kuulo Pungas 01.07
85 Ilma Siim 01.07
85 Aleksandra Šišova 02.07
85 Elve Ellmann 09.07
85 Valentina Normak 18.07
80 Tiit Ueni 03.07
80 Marina Tartu 06.07
80 Vake Liiva 09.07
80 Ludmila Julova 10.07
80 Nina Karpova 26.07
75 Birute Dauginyte 12.07
75 Rein Astor 23.07
75 Anatoly Demidov 28.07

AUGUST

97 Ella Vantsova 18.08
97 Natalja Nikitina 31.08
96 Irja Strauch 15.08
95 Maria Koroleva 28.08
94 Velda Jammik 24.08
94 Vilma Kutser 25.08
93 Alexey Shosin 14.08

Lüganuse valla kodanikel, kelle läheneb juubel (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta) ja kes ei soovi avalikku õnnitlemist, tuleb sellest teatada hiljemalt sünnipäevakuu alguses vallavalitsuse avalike suhete spetsialisti telefonil 332 5840 või e-posti aadressil viivian.pall@lyganuse.ee.

Tasuta õigusabi Eestis elavatele inimestele

HUGO.legal koostöös Justiitsministeeriumiga pakub tasuta õigusabi Eestis elavatele inimestele. Õigusnõustamist on võimalik saada kohtumise, e-kirja kui ka video teel.

Abi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek on kuni 1700 eurot kuus.

Lähimad HUGO.legal kontorid asuvad: Jõhvi Keskväljak 1, kab 128 ja Rakvere Pikk 32.

Projekti raames on 3 aasta jooksul tasuta ning soodustingimustel õigusabi jagatud juba 30 000 inimesele, kuid palju on veel kindlasti neid, kes seda abi vajaksid.

Milliste muredega juristi juurde pöörduks?

Inimeste pöördumised on seni olnud seotud peamiselt võla- ja perekonnaõigusega: vaidlused laenuandjate, pankade ja inkassofirmadega ning elatise, lapse hoolduse ja vara jagamise probleemid. Samuti on juristid andnud inimestele nõu ka vaidlustes tööandjaga, pärimisasjades, naabrite- ja korteriühistu liikmete vahelistes vaidlustes ning suhtluses kohalike omavalitsuste

ja ametiasutustega.

Tasuta õigusnõu saamiseks tuleb: 1) sõlmida kliendileping ning tasuda 5 eurot lepingutasu (kehtib terve kalendriaasta, see tähendab, et kalendriaasta jooksul uuesti nõustamisele minnes enam lepingutasu tasuma ei pea), alacalisel on lepingutasust vabastatud; 2) eelnevalt broneerida aeg kas internetis aadressil www.hugo.legal/ broneeri või helistades telefonile 6 880 400.

Seejärel on inimesel õigus saada juriidilist abi kokku 15 tundi ühe kalendriaasta kohta, millest: * 2 esimest tundi on kliendile tasuta (riik hüvitab 40 eurot tunnis); * 13 järgmise tunni eest tuleb kliendil tasuda 40 eurot tunnis.

HUGO.legal senise praktika järgi jääb keskmine õigusnõustamise aeg kahe tunni piirisse ning see näitab, et esimeste tasuta tundidega leivad lihtsamad ning tüüpilisemad juhtumid lahenduse.

Lisainfo aadressil www.hugo.legal/ tasuta-õigusabi/ või helistades telefonile 6 880 400.

30. AUGUSTIL TOIMUMA PIDANUD
LÜGANUSE VALLA II KODUKOHOVIKUTE PÄEV
„PAREM OMA SOOLLEIB KUI VÕÕRA VÕILEIB!“
JÄÄB ÄRA.

KORRALDAJAD VABANDAVALD EBAMEELDIVUSTE PÄRAST
NING TÄNAVALD
KÕIKI KOHOVIKUTEPIDAJAJID TEHTUD TÖÖ JA VAEVA EEST!

KOHTUME KUI AEG JA OLUKORD
TAASKORD SEDA LUBAB!

Püsimine terved!



Hoida
distanti



Järge
hügieeni



Halgena
püsi kodus



MTÜ VIRUMAA
PÄRIMUSE SÕBRAD
ANNAB SUURE KURBUSEGA TEADA,
ET 05.-06. SEPTEMBRIKS
PLANEERITUD
IDA-VIRUMAA II PÄRIMUMANTSU FESTIVALI
„PÄRIMUSE PUNDAR“
EI TOIMU!

SHIRAD TÄNUSÕNAD KÕIKIDELE
KOLLEKTIIVIDELE:

TANTSUSelts TAARA (Tartu)
Rahvuskultuuriselts KIRMAS (Pärnu)
Kapell KUPPARIMUORID (Pärnu)
Segarühm LOKSA TANTSUAD (Loksa)
Segarühm HAIVIKUD (Tartu)
Segarühm TRAMBALI (Luunja)
Kapell LUSTRE (Luunja)
Ansambel KRATT
Ansambel KIMP

Folkloorirühm SIGIN-SAGIN (Iisaku)
Naisrühm GEVI (Jõhvi)
Folkloorirühm RÖNTYSKÄ (Tartu)
Naisrühm TAMMIKU (Jõhvi)
Segarühm KABUJALAKESED (Kuusalu)
TARVANPÄÄ SELTS (Rakvere)
Naisrühm JUN-OST (Narva)
Naisrühm SÕSARAD (Valga)

KOOSTÖÖPARTNERITELE:

Kohtla-Nõmme Rahvamaja
Saka Rahvamaja
Toila Spordi- ja Kultuurikeskus
Illuka Mõis
Iisaku Rahvamaja
Lüganuse Küla Selts
Saundland OÜ

Kohtla-Järve Kultuurikeskus
Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus
Jõhvi Vallavalitsus
Narva-Jõesuu Huvikeskus
Sillamäe Kultuurikeskus
Sillamäe Linnavalitsus
Lüganuse Vallavalitsus

TOETAJATELE:



EESTI
RAHVAKULTUURI
KESKUS



KULTUURIMINISTERIUM



EESTI KULTUURIKAPITUL



LÜGANUSE VALLAVALITSUS

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNENE KOGUDUS

6. september, kell 9.30 Kiviõli kirik
14. pühapäev peale nelipüha missa

6. september, kell 11.00 Lüganuse kirik
14. pühapäev pärast nelipüha missa

8. september, kell 18.00 Lüganuse kirik, Maarja kabel
Neitsi Maarja sündimise püha
Roosipärja palvus

13. september, kell 11.00 Lüganuse kirik
15. pühapäev peale nelipüha missa
Vanavanemate päev

19. september, kell 11.00 Lüganuse kirik
Lüganuse Ristija Johannese kiriku taaspühitsemise missa.
Teenib EELK peapiiskop Urmas Viilma.
Laulab Tallinna Kaarli koguduse noorteansambel.

27. september, kell 11.00, Lüganuse kirik
17. pühapäev peale nelipüha missa

4. oktoober, kell 09.30 Kiviõli kirik
18. pühapäev peale nelipüha missa

4. oktoober, kell 11.00 Lüganuse kirik
18. pühapäev peale nelipüha missa

PURTSE JÕEL LIIKLEMISE ABC

Purtse jõel on veesõidukiga sõitmine igal ühel lubatud, kuid seejuures tuleb meeles pidada järgmisi nõudeid.

A. VEEKOGUL LIIKLEJAL TULEB KÄITUDA NII, ET
SÄILIKS KAASINIMESTE RAHU.

B. SUURIM LUBATUD SÕIDUKIIRUS ON 30 KM/H.

C. EI TOHI KAHJUSTADA:
- VEE-ELUSTIKU,
- VEEKOGU SÄNGI JA KALDAID,
- VESIEHITISI.

NB! Sisepõlemismootoriga veesõiduki kasutamine on keelatud jõel, mille minimaalne laius veesõiduki liiklemist võimaldaval lõigul on alla 10 meetrit.



TERE, UUS KOOLIAASTA!

Algava õppeaasta aktused Lüganuse valla koolides

KIVIÕLI I KESKKOOL

Teisipäeval, 01.09.2020
1. klass kell 12.00
2.-12. klass kell 10.00

KIVIÕLI VENE KOOL

Teisipäeval, 01.09.2020
1. ja 9. klass kell 10.00
2.- 8. klass kell 11.00

LÜGANUSE KOOL

Teisipäeval, 01.09.2020 kell 9.00

MAIDLA KOOL

Teisipäeval, 01.09.2020 kell 9.00

SONDA KOOL

Teisipäeval, 01.09.2020 kell 10.00

NB! Aktuste toimumine või algusajad võivad muutuda. Jälgi infot koolide kodulehtedel.

05. SEPTEMBER 2020. ALGUSEGA KELL 10.00
LÜGANUSE KÜLAPLATSIL

LÜGANUSE MAARAHVA LAAT

RIKKALIK KULTUURIPROGRAMM | LAADALOTERII | LAADAOKSJON

Laadapäevaga ühineb järjekorras teine
IDA-VIRU PÄRIMUMANTSU FESTIVAL PÄRIMUSE PUNDAR,
õhtul suur simman rahvamuusikaansambliga K.I.M.P
ning jätkab ansambel Kratt.

kell 14.00
KONTSERT
KOIT TOOME &
JORMA PUUSAAG

KAUPELEMA OOTAME KÄSITÖÖ,
ISTIKUTE, LOOMADE, TARBEKAUPADE,
TOIDUAINETEGA jne.
Info ja kauplajate registreerimine
telefonil 5371 6511 või
e-postil lyganusekyla@gmail.com

KORRALDAB: LÜGANUSE VALLAVALITSUS

LAADA TOETAJAD:
Kohaliku Omavalitsuse Programmi
Lüganuse Vallavalitsus